

РАХУНКОВА ПАЛАТА

РІШЕННЯ

від 12 листопада 2019 року № 32-3

м. Київ

Про розгляд Звіту про результати аудиту ефективності управління майном Державного підприємства “Львівський державний ювелірний завод”, що має фінансові наслідки для державного бюджету

Відповідно до статті 98 Конституції України, статей 7, 25, 26, 35 і 36 Закону України “Про Рахункову палату” розглянуто Звіт про результати аудиту ефективності управління майном Державного підприємства “Львівський державний ювелірний завод”, що має фінансові наслідки для державного бюджету.

За результатами розгляду Рахункова палата

В С Т А Н О В И Л А:

1. Міністерством економічного розвитку і торгівлі України як уповноваженим органом управління майном у 2017, 2018 роках та I півріччі 2019 року не забезпечено ефективного управління майном Державного підприємства “Львівський державний ювелірний завод” (далі – ДП “ЛДЮЗ”, Підприємство). Мінекономрозвитку та ДП “ЛДЮЗ” не вжито належних заходів для ефективного використання державного майна, що негативно вплинуло на господарську діяльність Підприємства. Це призвело до незаконних витрат на суму 25,0 тис. грн, нерациональних – на 98,9 тис. грн, непродуктивних – на 2020,5 тис. грн, неекономних – на 782,6 тис. гривень.

2. Аудитом встановлено, що неприйняття Мінекономрозвитку управлінських рішень про списання майна через фізичну зношеність та моральну застарілість призвело до обліковування на балансі ДП “ЛДЮЗ” 39 од. непридатних до використання основних засобів (зокрема, круглошліфувальний верстат ЗМ-1534, внутрішньошліфувальний верстат ЗК 227А залишковою вартістю 0,0 тис. грн кожний).

Крім того, Підприємством не використовуються 22 відс. площ приміщень, розташованих на земельній ділянці 2,1017 га, 3 приміщення площею 49,9 м²,

які з 2018 року не здаються в оренду, що призводить до недоотримання доходів. Водночас Мінекономрозвитку не вживало жодних заходів із реорганізації та реконструкції виробничих та земельних площ ДП “ЛДЮЗ”.

3. На фінансовий стан Підприємства негативно впливає утримання бази відпочинку “Соколя” (за адресою: с. Соколя, 120, Мостиський район, Львівська область), непродуктивні витрати за період, охоплений аудитом, становили 337,7 тис. гривень. Доходи від користування цією базою чи здавання в оренду, надання платних послуг відсутні, що є нераціональним використанням земельної ділянки та державного майна, яке знаходиться на цій ділянці.

4. Існує реальний ризик банкрутства ДП “ЛДЮЗ” у середньостроковій перспективі унаслідок бездіяльності керівництва Підприємства щодо погашення податкового боргу перед бюджетом у сумі 30,24 млн гривень. Виконання рішення про примусове стягнення з рахунків Підприємства податкового боргу, який виник внаслідок несплати ПДВ та податку з фізичних осіб за період з 01.10.2012 по 31.12.2013, ухвалою Львівського окружного адміністративного суду від 12.02.2019 відтерміновано до 12.02.2020, однак план погашення податкового боргу Підприємством не розроблено. ДП “ЛДЮЗ” не зверталося до відповідного контролюючого органу щодо зміни переліку заставленого майна (31,01 млн грн) з метою реалізації для погашення податкового боргу. Також Підприємство не здійснило переоцінку цього майна, вартість якого станом на 30.06.2019 збільшилася щонайменше на 6,8 млн гривень. Як наслідок, майно Підприємства, що перебуває у податковій заставі, протягом 2018 року та I півріччя 2019 року залишалося без руху, а податковий борг – без погашення. Зазначене може призвести в подальшому до фактичного знищення єдиного в Україні державного ювелірного підприємства та розкрадання унікального обладнання, оскільки Підприємство буде не в змозі одержувати доходи для свого утримання (комунальні послуги, охорона, заробітна плата персоналу тощо).

5. Неналежний контроль за станом розрахунків та неякісна претензійно-позовна робота у попередніх періодах щодо стягнення дебіторської заборгованості спричинили спливання термінів позовної давності до боржників за зобов’язаннями на загальну суму 194,5 тис. гривень.

Аудит засвідчив неналежне здійснення претензійно-позовної роботи і в періоді, що досліджувався. Наприклад, виконавчий лист про стягнення на користь ДП “ЛДЮЗ” заборгованості з покупців ювелірних виробів у розмірі 1412,3 тис. грн видано судом 31.08.2017, а виконавче провадження відкрито лише у червні 2018 року. Подібно виконавчий лист про стягнення заборгованості з покупця ювелірних виробів у розмірі 679,5 тис. грн видано судом 05.08.2016, а виконавче провадження відкрито лише через два роки – у вересні

2018

року.

До втрати активів Підприємства у наступних звітних періодах може призвести списання безнадійної заборгованості на суму 157,0 тис. грн, яка утворилася у 2012 році внаслідок неефективної претензійно-позовної роботи та втрати боржника за зобов’язаннями. Здійснені державним виконавцем заходи щодо розшуку майна цього боржника виявилися безрезультатними, а виконавчий

документ Підприємством повторно не пред'явлений (термін пред'явлення закінчився 27.04.2017).

6. Протягом періоду, що підлягав аудиту, Підприємство самостійно проводило формування цін (калькуляцій) на послуги. ДП “ЛДЮЗ” при калькулюванні оптових цін на продукцію застосовано рентабельність, яка нижче рівня, встановленого в затверджених керівництвом Підприємства методиках розрахунку вільних відпускних цін на ювелірні вироби з золота та срібла, що призвело до недоотримання доходів від реалізації продукції, за орієнтовними розрахунками, на суму 3497,4 тис. гривень.

Неефективне управлінське рішення про відкриття нового фірмового магазину № 2 призвело до непродуктивних витрат на загальну суму 380,6 тис. гривень.

Загалом за 2017, 2018 роки та I півріччя 2019 року непродуктивні витрати Підприємства за вимушені простої працівників-відрядників становили 1302,2 тис. гривень.

7. У порушення частини другої статті 75 Господарського кодексу України Підприємство здійснило не передбачені фінансовим планом витрати на загальну суму 202,5 тис. грн, що вплинуло на зменшення власного капіталу на 176,2 тис. гривень. Так, понад визначені фінансовим планом розміри Підприємство здійснило виплати (зокрема, при звільненні у зв'язку з виходом на пенсію; одиноким матерям і вдовам, які мають на утриманні неповнолітніх дітей, на лікування працівників) з інших (спеціальних) фондів, створених за рахунок прибутку, на суму 176,2 тис. гривень. Зазначене є порушенням і пункту 6.4 Статуту державного підприємства “Львівський державний ювелірний завод”, затвердженого наказом Міністерства економічного розвитку від 31.08.2015 № 1059, відповідно до якого розміри відрахувань до фондів затверджуються уповноваженим органом управління і використовуються згідно із затвердженим фінансовим планом. Також Підприємство (в особі в. о. директора Гаврилишина І. В.) здійснило у I півріччі 2019 року оплату послуг з оцінки майна (земельної ділянки), яке не є власністю ДП “ЛДЮЗ”, а знаходиться у його користуванні, на суму 25,0 тис. гривень. Таку оцінку проведено не на користь Підприємства, а на користь сторонньої юридичної особи для укладання інвестиційного договору. Це є незаконними витратами.

Витрати на оплату праці персоналу завищено на 782,6 тис. грн внаслідок неврахування керівництвом Підприємства при затвердженні штатної чисельності адміністративного апарату вимог міжгалузевих нормативів чисельності працівників, затверджених наказами Міністерства праці та соціальної політики України від 26.09.2003 № 269, від 07.12.2006 № 459 та від 18.12.2003 № 341, що призвело до неекономних витрат на цю суму.

Існують високі ризики отримання Підприємством збитків на суму 3287,2 тис. грн через непогашення заборгованості за реалізовані ювелірні вироби покупцями-фізичними особами-підприємцями, які провадять діяльність у населених пунктах, які тимчасово непідконтрольні Україні, або неповернення ними нереалізованих виробів.

8. Порушення правил ведення бухгалтерського обліку Підприємства призвело до завищення активів на загальну суму 203,6 тис. грн, у тому числі станом на 31.12.2016 та 31.12.2017 на 46,6 тис. грн, на 31.12.2018 та 30.06.2019 на 203,6 тис. грн, заниження активів станом на 31.12.2018 та 30.09.2019 на 48,75 тис. грн, а також заниження фінансового результату за 2018 рік на 48,75 тис. гривень. Зазначене також призвело до викривлення фінансової звітності на відповідні звітні дати.

Унаслідок визнання активом Підприємства дебіторської заборгованості, строк позовної давності за якою минув, та вартості готової продукції, достовірність утворення якої не підтверджено первинними документами, активи Підприємства завищено на 157 тис. гривень. Водночас ДП “ЛДЮЗ” занижено доходи і дебіторську заборгованість на суму визнаних судом штрафних санкцій та інших виплат на загальну суму 48,75 тис. гривень. Зазначене вплинуло на заниження розміру чистого прибутку за 2018 рік на 48,75 тис. грн та спричинило втрати доходів держбюджету у вигляді несплаченого податку на прибуток у сумі 8,8 тис. гривень.

9. Неприйняття управлінських рішень про переоцінку основних засобів із залишковою нульовою вартістю, які використовуються у виробничому процесі, призводить до недостовірної інформації у фінансовій звітності щодо справедливої вартості активів, що є недотриманням вимог частини першої статті 3 Закону України від 16.07.1999 № 996 “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.

10. У порушення вимог статті 75 Господарського кодексу України та пункту 4 Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб’єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 02.03.2015 № 205, Міністерство як уповноважений орган управління майном повноваження щодо своєчасного затвердження фінансових планів ДП “ЛДЮЗ” на 2017, 2018 та 2019 роки не реалізовувало. Фінансові плани на 2017, 2018 та 2019 роки затверджено з недотриманням строків від трьох до 13 місяців. Відповідно, протягом дев’яти місяців 2017 року Підприємство функціонувало і здійснювало витрати на власний розсуд. Така бездіяльність Мінекономрозвитку призвела до здійснення Підприємством витрат на суму 580,0 тис. грн з недотриманням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 03.10.2012 № 899 “Про порядок здійснення витрат суб’єктами господарювання державного сектору економіки у разі незатвердження (непогодження) річних фінансових планів у встановленому порядку”. Крім того, у 2017 році Підприємством перевищено на 10,0 тис. грн граничний обсяг витрат на рекламу, визначений постановою Кабінету Міністрів України від 29.11.2006 № 1673 “Про стан фінансово-бюджетної дисципліни, заходи щодо посилення боротьби з корупцією та контролю за використанням державного майна і фінансових ресурсів”.

11. Мінекономрозвитку не організувало планування діяльності Підприємства згідно з вимогами законодавства, стратегічний план розвитку ДП “ЛДЮЗ” на 2017–2021 роки та інвестиційні плани на середньострокову

перспективу (3–5 років) не затверджувало. На сьогодні на ДП “ЛДЮЗ” не розроблено стратегії розвитку та просування продукції, що впливає на конкурентоспроможність Підприємства на ринку ювелірних виробів України та досягнення мети, з якою його утворено.

Аналіз звітності ДП “ЛДЮЗ” засвідчив негативну динаміку чистого фінансового результату, який за 2017 рік становив 525 тис. грн збитку, за 2018 рік – 416 тис. грн прибутку, за I півріччя 2019 року – 591 тис. грн збитку.

Фінансові показники свідчать про нестійке фінансове становище Підприємства, що є наслідком скорочення оборотності активів, зменшення прибутковості, неспроможності до відтворення та розширення виробництва, а також погашення податкового боргу, тобто у середньостроковій перспективі існує ризик банкрутства ДП “ЛДЮЗ”. Хоча станом на 30.06.2019 баланс Підприємства є відносно ліквідним, платоспроможність у середньостроковій перспективі не є забезпеченою. Ступінь зносу основних засобів Підприємства знаходиться на критичній межі (близько 90 відс.) та вказує на фізичну і моральну зношеність основних засобів, незабезпечення інвестиційної політики щодо своєчасного освоєння нових виробничих потужностей, визначеної абзацом третім пункту 5.2 Статуту № 1059.

За результатами діяльності у 2017, 2018 роках та I півріччі 2019 року Підприємством сплачено на користь держави 23,6 млн грн податків та інших платежів: за 2017 рік – на загальну суму 10,45 млн грн, що на 0,55 млн грн, або на 5 відс., менше запланованого, за 2018 рік – на загальну суму 8,98 млн грн, що на 2,6 млн грн, або на 22,6 відс., менше запланованого, у I півріччі 2019 року – на загальну суму 4,2 млн грн, або на 8,9 відс. менше запланованого та на 241,6 тис. грн менше показника аналогічного періоду 2018 року.

12. Мінекономрозвитку як уповноваженим органом управління допущено недотримання вимог пункту 4 частини першої статті 6 Закону України від 21.09.2006 № 185 “Про управління об’єктами державної власності” в частині своєчасності призначення керівника Підприємства. Посада директора ДП “ЛДЮЗ” тривалий час (з 21.03.2017 по 05.07.2018 та з 07.09.2018 по 23.06.2019) була вакантною, протягом 2017, 2018 років та I півріччя 2019 року змінилося три виконувачі обов’язків директора. У результаті з недотриманням вимог частин третьої та четвертої статті 65 Господарського кодексу України, статей 21 та 24 Кодексу законів про працю України та пункту 7.3 Статуту № 1059 ДП “ЛДЮЗ” керівники Підприємства працювали без укладання відповідного контракту з Мінекономрозвитку, який мав би визначати, зокрема, строк найму, права, обов’язки і відповідальність, умови матеріального забезпечення, що унеможливило здійснення уповноваженим органом управління ефективного контролю. Прийняття неналежно обґрунтованого рішення Мінекономрозвитку про звільнення у 2017 році керівника ДП “ЛДЮЗ” Кузовкіна В. Б. призвело до нераціональних витрат Підприємства на загальну суму 98,9 тис. гривень.

13. Мінекономрозвитку не дотримано вимог частини третьої статті 26 Бюджетного кодексу України та затвердженого Кабінетом Міністрів України Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України у частині створення дієвої системи внутрішнього контролю, яка б дала змогу уникнути фактів неефективного та незаконного управління державним майном. Внутрішній аудит ДП “ЛДЮЗ” за 2017, 2018 роки Міністерством не проводився.

За результатами обговорення та на підставі викладеного Рахункова палата

В И Р І Ш И Л А:

1. Звіт про результати аудиту ефективності управління майном Державного підприємства “Львівський державний ювелірний завод”, що має фінансові наслідки для державного бюджету, затвердити.

2. Про результати аудиту ефективності управління майном Державного підприємства “Львівський державний ювелірний завод”, що має фінансові наслідки для державного бюджету, поінформувати Верховну Раду України.

3. Рішення Рахункової палати і Звіт надіслати Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку.

4. Відомості про результати аудиту у формі рішення Рахункової палати надіслати Кабінетові Міністрів України та рекомендувати:

4.1. У разі передачі ДП “Львівський державний ювелірний завод” до сфери управління Фонду державного майна України з метою приватизації, розглянути можливість збереження основних видів діяльності Підприємства;

4.2. Доручити Мінекономіки вжити заходів щодо погашення податкового боргу, який має Підприємство перед бюджетом;

4.3. Доручити Державній податковій службі України з урахуванням вимог статті 77 Податкового кодексу України та критеріїв відбору платників податків-юридичних осіб (високого та середнього ступеня ризику), визначених Порядком формування плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків, затвердженим наказом Мінфіну від 02.06.2015 № 524, розглянути питання про включення до плану-графіка проведення планових документальних перевірок на 2020 рік перевірку повноти сплати податків та зборів ДП “ЛДЮЗ” за період діяльності та повідомити про це Рахункову палату.

5. Рішення Рахункової палати та Звіт надіслати Міністерству розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України як уповноваженому органу управління майном і ДП “Львівський державний ювелірний завод” та рекомендувати:

5.1. Мінекономіки:

- розробити план заходів щодо усунення недоліків та порушень, виявлених під час аудиту, та поінформувати Рахункову палату;

- вирішити питання щодо майна, яке не використовується Підприємством, та вжити заходів щодо списання такого майна через фізичну зношеність і

моральну застарілість;

- ухвалити необхідні управлінські рішення щодо реорганізації та реконструкції ДП “ЛДЮЗ” з метою зменшення виробничих площ і адміністративних приміщень;

- розробити план погашення податкового боргу ДП “ЛДЮЗ”;

- забезпечити належний контроль за своєчасною підготовкою та виконанням стратегічних та інвестиційних планів Підприємства;

- розробити стратегію розвитку та просування продукції Підприємства на ринку;

- вжити заходів щодо створення дієвої системи внутрішнього контролю в Міністерстві та на ДП “ЛДЮЗ”;

- вжити заходів щодо проведення оцінки реального фінансового стану ДП “ЛДЮЗ” та запланувати проведення внутрішнього аудиту його діяльності;

- посилити контроль за здійсненням претензійно-позовної роботи на ДП “ЛДЮЗ” для недопущення у подальшому завдання збитків та виникнення заборгованості;

5.2. ДП “ЛДЮЗ”:

- розробити план заходів щодо усунення недоліків та порушень, виявлених під час аудиту, та поінформувати Рахункову палату;

- розробити план погашення податкового боргу;

- вирішити питання про доцільність подальшого використання об’єкта соціальної інфраструктури – бази відпочинку “Соколя” (с. Соколя, вул. Східна, 120);

- розробити внутрішні нормативні документи, якими було б встановлено порядок визначення рівня рентабельності продукції, що включається до оптової ціни, та торгової націнки для реалізації через торгівельну мережу, а також проведення коригування торгової націнки до оптової ціни на ювелірні вироби;

- забезпечити відшкодування директором ДП “ЛДЮЗ” Гаврилишиним І. В. незаконно витрачених у 2019 році на послуги з оцінки майна коштів у сумі 25,0 тис. гривень;

- розробити та подати на затвердження до Мінекономіки інвестиційні та стратегічні плани;

- вжити заходів щодо створення системи внутрішнього контролю.

6. Рішення Рахункової палати та Звіт про результати аудиту оприлюднити на офіційному вебсайті Рахункової палати.

7. Доручити члену Рахункової палати Івановій І. М. у порядку, встановленому Законом України “Про Рахункову палату” та Регламентом Рахункової палати, затвердженим рішенням Рахункової палати від 28.08.2018 № 22-7, представляти Звіт про результати аудиту ефективності управління майном Державного підприємства “Львівський державний ювелірний завод”, що має фінансові наслідки для державного бюджету, у Верховній Раді України, інших органах державної влади та засобах масової інформації.

8. Контроль за виконанням цього рішення покласти на члена Рахункової палати Іванову І. М.

Голова Рахункової палати

В. В. Пацкан